

29. emakeeleolümpiaadi „Sõnavara õpilase pilguga” piirkonnavoore töö (7.–8. klass) hindamisjuhend

1. ÜLESANNE (5 punkti)

Iga õige vastus annab 1 punkti.

- 1) jätkusuutlik ja elujõuline
- 2) pere, kus peale mehe ja naise ühiste laste kasvavad ka eelmiste suhete lapsed
- 3) kott, kuhu restoranis pannakse praeülejääd, et klient saaks need koju viia
- 4) infrastruktuur
- 5) emotsionaalne intelligentsus

2. ÜLESANNE (8 punkti)

Iga õigesti moodustatud paar annab 1 punkti. Valesti moodustatud paaride eest punkte ei anta, maha ka ei võeta. Paaride kirjapaneku järjekord ei määra punktide andmist.

☐ aitama – avitama	☐ suureline – upsakas
☐ söakas – julge	☐ suuremeelne – õilis
☐ jõuline – tugev	☐ suursugune – väärikas
☐ käsitama – mõistma	☐ õieti – õigupoolest

3. ÜLESANNE (15 punkti)

Iga etteantud tähtedest õigesti moodustatud võõrsõna annab 0,5 punkti ja iga võõrsõnaline antoniim annab 1 punkti. Kui antoniim on saadud algsõnale ainult liite lisamise teel (nt vertikaalne ↔ mittevertikaalne), siis ei anta punkti. Liite äravõtmine on lubatud (nt illegaalne ↔ legaalne). Punkti ei anna ka omasõnaline antoniim.

- 1) vertikaalne ↔ horisontaalne
- 2) primaarne ↔ sekundaarne
- 3) teoreetiline ↔ praktiline
- 4) patriarhaat ↔ matriarhaat
- 5) objektiivne ↔ subjektiivne
- 6) minoorne ↔ mažoorne
- 7) illegaalne ↔ legaalne
- 8) koomika ↔ traagika
- 9) kollektiivne ↔ individuaalne
- 10) aktiivne ↔ passiivne

4. ÜLESANNE (12 punkti)

Iga õige otsustus annab 1 punkti. Kui õpilane on teinud kastikesse risti asemel linnukese või kastikese muul selgel moel tähistanud, saab ta samuti õige otsustuse eest 1 punkti. Järgnevalt on tööde hindajate jaoks lisatud ka kommentaarid (nt 3) Pole teada, kas selle avastuse tegid maoorid või keegi muu), aga õpilane ei pea oma otsustust selgitama.

- 1) Tähistamata, sest vale. Tekstis on mainitud kiivisid.
- 2) Tähistamata. Teksti põhjal ei saa seda väita: pole öeldud, et sügis on soe ainult siis, kui kevad oli soe.
- 3) Tähistamata. Pole teada, kas selle avastuse tegid maoorid või keegi muu.
- + 4) **Õige.**
- 5) Tähistamata. Pole teada, kas nimi pandi planeedi rohelise värvi järgi (mida pole tekstis tegelikult üldse mainitud) või äkilise ilmumise järgi.
- 6) Tähistamata. Tekstist ei selgu, kas 12 kuud on taevakehad või nö kalendrikuud; aastaegade pikkusest pole juttu.
- + 7) **Õige.**
- + 8) **Õige.** Tekstis pole öeldud, et tuul puhub idast ainult siis, kui Matomato on oma päikese varjus.
- + 9) **Õige.** Nad panid planeedile omakeelse nime.
- 10) Tähistamata. Jutustuse tekstis seda ei väideta.
- 11) Tähistamata. Rohkete avastuste tegemist väidetakse ainult nende kolme teadlase kohta, üldistust ei saa teha.
- 12) Tähistamata. Sellist põhjuslikku seost ei ole väidetud, kuigi need sündmused on samaaegsed.

5. ÜLESANNE (10 punkti)

Iga õige parandus annab 1 punkti. Vale paranduse eest punkte ei anta ja maha ka ei võeta.

- 1) Söö mis valmis (→ **küps**), räägi mis tõsi.
- 2) Tühi kott (→ **kõht**) on parim kokk.
- 3) Küsija käe (→ **suu**) peale ei lööda.
- 4) Uus mopp (→ **luud**) pühib puhta toa.
- 5) Ta ei lausunud halli (→ **musta**) ega valget.
- 6) Parempoolne muna kui tühi kauss (→ **koor**).
- 7) Kuri keel on teravam kui mõõk (→ **nuga**).
- 8) Valetab nii, et pea (→ **suu**) suitseb.
- 9) Kui metsa raiutakse, siis palgid (→ **laastud**) lendavad.
- 10) Keelatud noos (→ **vili**) on magus

6. ÜLESANNE (8 punkti)

Asendada oli võimalik 8 sõna. Iga tekstis õigesti kasutatud sõna, mis on pärit loendist, annab 1 punkti. Loendist pärit ja vigaselt esitatud õige sõna (ülakoma puudu või üle, sviidi asemel sviiti vms) annab 0,5 punkti. Kursiivi märkimata jätmise eest ei võeta punkte maha.

Äsja (1) turneelt (→ **tuurilt**) naasnud Juku, kellest on saanud populaarne muusik, kleepis oma (2) apartemendi (→ **sviidi**) seinale gigantse (3) plakati (→ **posteri/postri**). Sellel ilutses kauni (4) šriftiga (→ **fondiga**) kirjutatult „Parim (5) automark (→ **autobränd**) on Porsche“. Juku (6) ansamblit (→ **bändi**) kutsutakse igal nädalavahetusel ja kõigi pühade ajal kuskile esinema. Juku unistab, et järgmist kontserti andma sõidab ta oma uue (7) kihvti (→ **cool'i**) Porschega, mille kapotile on (8) aerosoolvärvidega (→ **spreivärvidega** = 1 p; **spreiga** = 0,5 p) tema portree joonistatud. Aga mardilauapäeval tahab Juku kodus olla ja naabrilastele kompvekke jagada.

7. ÜLESANNE (10 punkti)

Iga õige vastus annab 1 punkti.

- 1) sõrm/näpp
- 2) huul
- 3) põlv
- 4) turi
- 5) õlg
- 6) kand/konts
- 7) põsk
- 8) suu
- 9) kukal

Kõik need sõnad tähistavad **kehaosi / kehaosanimetusi / kehaosade nimetusi / elundeid / organeid**.

8. ÜLESANNE (10 punkti)

Iga õige vastus annab 1 punkti.

1) vastastikune	6) orb
2) materjal	7) taburet
3) materialist	8) modernne
4) kohv	9) süsi
5) õnnelikkus	10) õpetatav

9. ÜLESANNE (12 punkti)

A-osa kokku 8 punkti. Iga õige vastus annab 1 punkti.

- 1) naljatama/naljatilema
- 2) hallinema
- 3) muretsema
- 4) tühjendama
- 5) vabastama
- 6) lõpetama
- 7) teostama
- 8) puhastama

B-osa eest kokku 4 punkti.

- Kumbki õigesti määratud sõnaliik annab 1 punkti: I *nimisõnad*, II *omadussõnad*.
- Täiskomplekt (veeru kõik neli rida õigesti täidetud) annab 1 punkti. Kui alussõna (nt *nali*) asemel on kirjas tuletis (nt *naljatama*), siis selle veeru eest punkte ei saa.

I *nimisõnad*

II *omadussõnad*

a) nali

a) hall

b) mure

b) tühi

c) lõpp

c) vaba

d) tegu

d) puhas

10. ÜLESANNE (10 punkti)

Iga õige vastus annab 1 punkti.

- 1) HG
- 2) A
- 3) S
- 4) HF
- 5) HF
- 6) S
- 7) A
- 8) HG
- 9) S
- 10) HG